

Handläggare
Kristina Elding
utvecklingsstrateg

Motion (V) Gör Smörlyckans idrottsplats till ett kulturresevat

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar

att godkänna förvaltningens förslag till yttrande över remiss avseende motion (V) Gör Smörlyckans idrottsplats till ett kulturresevat och översända detsamma till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Vänsterpartiet har inkommit med en motion till kommunfullmäktige om att göra Smörlyckans idrottsplats till ett kulturresevat, för att bevara Smörlyckans unika värden.

Kulturresevat kan med stöd av miljöbalken 7 kap § 9 inrättas av kommun eller länsstyrelse i syfte att bevara värdefulla kulturpräglade miljöer eller landskap.

Kultur- och fritidsnämnden poängterar i sitt yttrande att flytten av idrottsytorna på Smörlyckan är en konsekvens av tidigare beslut i Region Skåne och Lunds kommun kring lokalisering av nytt universitetssjukhus i Lund. Kultur- och fritidsnämnden bedömer åtgärden som alltför omfattande för att kunna bedriva hållbar och ändamålsenlig idrottsverksamhet som kan förändras över tid.

Nämnden utvecklar i ett yttrande sina synpunkter på förslaget.

Underlag för beslutet

- Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-11 Motion (V) Gör Smörlyckans idrottsplats till ett kulturresevat (denna skrivelse)
- Yttrande KU 2024-11-11 Motion (V) Gör Smörlyckans idrottsplats till ett kulturresevat
- Motion (V) Gör Smörlyckans idrottsplats till ett kulturresevat 2024-09-11

- Protokollsutdrag KU 2024-09-19 § 97 Inriktningsbeslut ersättningsytor för Smörlyckans idrottsplats
- Protokollsutdrag KU 2024-09-19 § 98 Inriktningsbeslut Victoriastadion och utomhusplaner för racketsport

Ärendet

Bakgrund

Vänsterpartiet har inkommit med en motion till kommunfullmäktige om att göra Smörlyckans idrottsplats till ett kulturresevat. Motionärerna menar att Smörlyckans geografiska placering där barn och ungdomar från flera olika stadsdelar i Lund kan mötas över socioekonomiska och stadsdelsgränser utvecklat en speciellt värdefull kulturmiljö. För att Smörlyckans kulturmiljö ska finnas kvar även framöver föreslår Vänsterpartiet att Lunds kommun ska göra Smörlyckans idrottsplats till ett kulturresevat.

Kultur- och fritidsnämnden har ombetts att yttra sig över motionens förslag liksom att redogöra för eventuella konsekvenser avseende den verksamhet nämnden ansvarar för.

Kulturresevat får med stöd av 7 kap 9 § miljöbalken (1998:1252) inrättas av länsstyrelse eller kommun i syfte att bevara värdefulla kulturpräglade landskap. Skyddsformen infördes 1999 i och med att miljöbalken trädde i kraft.

Syftet med inrättandet av kulturresevat är vård och bevarande av kulturpräglade landskap. Skyddsformen kulturresevat har tillkommit för att kunna tillämpa miljöbalkens regler på kulturhistoriskt värdefulla landskap som "präglas av äldre tiders hävd och bruksformer eller som innehåller värdefulla kulturlandskapselement".

Kulturresevat är sammansatta landskap eller miljöer där marker, byggnader, anläggningar spår och lämningar tillsammans utgör värdefulla kulturhistoriska helhetsmiljöer. De områden som väljs ut för att förvaltas som kulturresevat har på olika sätt präglats av äldre tiders markanvändning och resursutnyttjande. Äldre tider ges en vid tolkning så att lagen kan tillämpas på alla typer av bruks- och organisationsformer som är avvecklade eller inte längre allmänt förekommande.

Beslutet om att inrätta ett kulturresevat kan fattas av kommunen eller länsstyrelsen. Den instans som inrättar resevatet blir normalt dess förvaltare och ansvarar därmed för vård och skötsel. Det är länsstyrelsens eller kommunens samlade bedömning av värdena i ett

område som ska ligga till grund för vilken form av reservat som bäst lämpar sig. I reservatsbeslutet bestäms syftet med skyddet och vilka föreskrifter som ska gälla inom reservatet. Ett kulturresevat kan omfatta byggnader, anläggningar, lämningar och marker, men även värden som består av verksamheter, kunskaper och traditioner kan hanteras inom ramen för kulturresevatets förvaltning. Det senare sker främst genom detaljerade anvisningar i skötselavtal som reglerar hur den praktiska skötseln ska genomföras.

Det finns cirka 40 kulturresevat i Sverige. Kulturresevatet består till exempel av miljötyperna gårdsmiljö, bymiljö, fäbod, sågverkssamhälle och herrgårdsmiljö. Kulturens Östarp är ett av Skånes två kulturresevat.

Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet har tagit fram föreskrifter och allmänna råd för naturresevat och kulturresevat. Råden ger bland annat vägledning om hur en resevatförklaring bör utformas, hur syfte och skäl för förklaringen bör redovisas, om utformning av föreskrifter, skäl för dispens och innehåll i skötselplaner.

Regionstyrelsen för Region Skåne fattade i december 2023 ett inriktningsbeslut om att placera ett nytt universitetssjukhus i Lund, på Smörlyckan. Den 11 juni 2024 godkände kommunstyrelsen ett samarbetsavtal med Lunds universitet och Region Skåne. I samarbetsavtalet förordas att det nya universitetssjukhuset ska byggas på Smörlyckan i Lund. Ambitionen är att ett nytt sjukhus börjar byggas cirka 2030 och att det står klart 2050.

Lokaliseringen av det nya sjukhuset kräver att verksamheten på Smörlyckan och Victoriastadion ersätts på andra platser. Kultur- och fritidsnämnden har beslutat om inriktning för ersättning av idrottsytorna på Smörlyckan och Victoriastadion för att säkerställa att nya idrottsytor- och anläggningar är klara innan befintliga tas bort i och med etablering av nytt regionsjukhus.

Föredragning

Kultur- och fritidsnämnden poängterar i sitt yttrande att flytten av idrottsytorna på Smörlyckan är en konsekvens av tidigare beslut i Region Skåne och Lunds kommun kring lokalisering av nytt universitetssjukhus i Lund.

Nämndens utgångspunkt för fortsatt planering är de tidigare besluten kring lokalisering av nytt sjukhus och ersättningsytorna för Smörlyckan men vill ändå passa på att belysa några utmaningar kring att göra en idrottsplats till kulturresevat, ur ett verksamhetsperspektiv.

Syftet med skyddsformen kulturresevat är framför att skydda värdefull kulturmiljö. Kultur- och fritidsnämndens bedömning är att skyddsformen inte är tillämplig på Smörlyckans idrottsplats. Åtgärden bedöms som alltför omfattande för att kunna bedriva hållbar och ändamålsenlig idrottsverksamhet som kan förändras över tid.

Kultur- och fritidsnämnden utvecklar i ett yttrande sina synpunkter på motionen att göra Smörlyckans idrottsplats till kulturresevat.

Beredning

Ärendet har beretts av kultur- och fritidsförvaltningen.

Barnets bästa

Inför tidigare beslut gällande inriktning för placering av nytt sjukhus och ersättningsytor för idrottsanläggningarna på Smörlyckan har barnkonsekvensanalyser gjorts. Eftersom förslaget inte innebär någon förändring jämfört med tidigare beslut kring Smörlyckan har en ny barnkonsekvensanalys inte bedömts som nödvändig.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Mårten Hafström
kultur- och fritidsdirektör

Johanna Sandberg
stabschef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunstyrelsen
Akten

För kännedom:
Vänsterpartiet